POLITISK KRONIK

UDLANDET

Juli 1952

1. Efter en retskendelse løslades den franske kommunistfører Duclos på grund af manglende beviser for hans delagtighed i urolighederne i Paris 28/5.

   Premierminister Churchill meddeler i Underhuset, at U.S.A.s udenrigsminister Acheson har beklaget, at Storbritannien ikke blev rådspurgt før bombardementet ved Yalufloden. Han oplyser, at der fremtidigt vil blive knyttet en repræsentant for det britiske commonwealth til F.N.s hovedkvarter, og han roser de amerikanske forhandleres tålmodighed ved våbenstilstandsforhandlingerne. Arbejderpartiets forslag til et mistillidsvotum forkastes derefter med 300 stemmer mod 270.

   Det meddeles fra de frie (ikke-kommunistiske) fagforeningers rådsmøde i Berlin, at sammenslutningen nu omfatter 92 organisationer (i 69 lande) med 53 mill. medlemmer.

   I Uttar Pradesh, en af de indiske stater, ophæves zemindarsystemet, og staten overtager ejendomsretten til jorden.

   Socialdemokratiets kandidat Asgeir Asgeirsson vælges til Islands præsident med 33.000 stemmer. De borgerlige regeringspartier splittes ved valget, og deres kandidat Jonsson får 31.000 stemmer.

   U.S.A.s senat godkender med 77 stemmer mod 5 den tyske generaltraktat og med 71 stemmer mod 5 NATO's og forsvarsfællesskabets gensidige garantier.

2. I Ægypten danner Sirry Pasha regering med sig selv som udenrigs- og krigsminister.

   Den vesttyske forfatningsdomstol begynder sagen mod det neo-nazistiske Socialistiske Rigsparti (SRP), som regeringen ønsker erklæret forfatningsstridigt.

   Den engelske finansminister Butler meddeler, at sterlingområdets guld- og dollarreserver i april kvartal er formindsket med $ 15 mill. (mod 636 mill. i januar kvartal).

   Et særligt udvalg nedsat af det amerikanske Repræsentanternes Hus giver USSR skylden for mordet på 15.000 polakker (bl. a. ved Katyn) under den anden verdenskrig.

3. Det meddeles, at Australiens import i finansåret 1/7 1951–30/6 1952 har været 1052 mill. australske pund, eksporten kun 675 mill.

   I F.N.s sikkerhedsråd nedlægger Sovjets repræsentant veto mod et amerikansk forslag om at lade den internationale Røde Kors-organisation foretage en undersøgelse af beskyldningerne for bakteriekrig.

4. De frie fagforeningers råd protesterer mod knægtelsen af fagforeningsrettighederne i Tunis, mod udviklingen i Sydkorea og mod de kommunistiske beskyldninger for bakteriekrig.

   Den sydkoreanske nationalforsamling vedtager præsident Rhees forslag til en forfatningsændring, der gør præsidenten folkevalgt og indfører tokam-

mersystem. Oppositionen er i flertal, men bøjer sig.

5. Den rumænske udenrigsminister Ana Pauker træder tilbage og efterfølges af Simion Bughici.
6. Den persiske Majlis opfordrer Dr. Mossadeq til at danne ny regering.

   Formanden for det britiske kommunistiske parti, Gallacher udvises af Italien.
7. Sovjets ambassadør i Bukarest hjemkaldes og erstattes med Lavrentiev, hvis post som ambassadør i Prag overtages af viceudenrigsminister Bogomolov.
8. Det franske samfund i Tunis protesterer mod Pariserregeringens reformplaner.

   Den kommunistiske våbenstilstandsdelegation i Korea har afvist F.N.-delegationens forslag om at udveksle de fanger, der ikke vil modsætte sig hjemsendelse.

   Et medlem af den vesttyske antikommunistiske organisation, de frie juristers undersøgelseskommission, Dr. Linse bliver kidnappet i Berlin og i bil ført til Østtyskland.
9. Viceministerpræsident Ulbricht erklærer, at Østtysklands nye væbnede styrker vil støtte folkebevægelsen for at styrte Dr. Adenauers regering; han meddeler desuden, at de fem landsregeringer i Østtyskland vil blive erstattet med 15 distriktsråd.

   Den vesttyske forbundsdag begynder debatten om ratifikation af generaltraktaten og traktaten om EDC (se 26. og 27/5). Forbundskansler Adenauer forsvarer aftalerne, mens Carlo Schmid (SPD) afviser dem.

   Marskal Tito udtaler, at Jugoslavien ønsker et forsvarssamarbejde med Grækenland.
10. I svaret på Sovjets note af 24/5 fastholder Vestmagterne deres krav om frie valg som forudsætning for Tysklands genforening.
11. 30 gaullistiske deputerede under ledelse af E. Barrachin bryder ud af RPF på grund af partiets bestemmelse om at skærpe partidisciplinen. De danner en uafhængig republikansk-social højregruppe.

    Kong Talal af Transjordanien erklæres for afsat og hans umyndige søn Hussein udråbes til konge.

    Svære F.N. bombeangreb mod Nordkoreas hovedstad Pyongyang.

    I Polen forhøjes bøndernes skatter og afleveringspligten for korn.

    På det republikanske konvent i Chicago nomineres general Eisenhower til præsidentkandidat. Han opnår i første omgang 595 stemmer mod 500 for senator Taft, 81 for guvernør Warren og 10 for general MacArthur. Senator Richard Nixon nomineres til partiets vicepræsidentkandidat.
12. Mustafa al Umari danner ny regering af partiløse i Iraq, og der udskrives valg.
13. Den italienske landbrugsminister meddeler, at der foreløbig er blevet udstykket 66.000 ha (til 14.300 bønder), og at der er udstedt dekreter om udstykning af yderligere 300.000 ha.

    Den persiske premierminister Mossadeq udtaler i Majlis, at han kun vil danne regering, hvis han får en fuldstændig økonomisk fuldmagtslov.

    Det meddeles, at U.S.A. vil forøge våbenhjælpen til Jugoslavien.
14. En undersøgelseskommission påviser en række misgreb i det vesttyske udenrigsministeriums personalepolitik. Af ministeriets 542 højere tjenestemænd har 184 tilhørt NSDAP og 153 har gjort tjeneste i det gamle tyske udenrigsministerium.
15. Den vesttyske forbundsdomstol standser foreløbig det neo-nazistiske S.R.P.s virksomhed.
16. Den persiske premierminister Mossadeq træder tilbage, da shahen nægter at godkende hans overtagelse af krigsministerposten.

    En række farvede ledere i Sydafrika idømmes fængselsstraffe ifølge loven om undertrykkelse af kommunismen.
17. Den persiske Majlis udpeger Qvavam es-Sultaneh til premierminister.

Den kinesiske regering fratager „modrevolutionære" visse borgerlige og politiske rettigheder.

18. Den vesttyske forbundsdag vedtager en lov om udjævning af krigsbyrderne gennem en ekstraskat, hvis provenu skal gå til erstatning for flygtninge og bomberamte.

I Østrig vedtages tre amnestilove for tidligere nazister.

U.S.A.s højkommissær i Østrig Donelly udnævnes til McCloys efterfølger som amerikansk højkommissær i Tyskland.

19. I sin økonomiske rapport til Kongressen benægter præsident Truman, at sikkerhedsprogrammet truer U.S.A.s økonomi. Han går ind for en lempelse af importrestriktionerne.

Under alvorlige uroligheder i Teheran kommer det til sammenstød mellem politiet og Dr. Mossadeqs tilhængere.

Den europæiske økonomiske samarbejdsorganisation (OEEC) udsender en rapport, hvori den går ind for fri valutaombytning, frit internationalt handelssamkvem, nedskrivning af visse valutaer m. m. Rapporten roser den disinflatoriske tendens i Englands, Frankrigs og U.S.A.s økonomiske politik.

Den vesttyske forbundsdag vedtager med 195 stemmer mod 140 (SPD og KPD) en lov, der giver arbejdsrådene medbestemmelsesret ved virksomhedernes drift.

Burmas premierminister U Nu erklærer, at Burma vil anmode USSR og Kina om økonomisk hjælp.

20. Det franske socialistiske parti fordømmer i en resolution regeringens økonomiske politik.

I Teheran foranstalter Dr. Mossadeqs tilhængere og kommunister nye uroligheder.

21. Den persiske premierminister Qvavam es-Sultaneh træder tilbage på grund af urolighederne.

22. Efter den ægyptiske regering Sirry Pashas demission danner Hilaly Pasha et nyt ministerium af uafhængige.

Den persiske Majlis udpeger eenstemmigt Dr. Mossadeq til premierminister.

Med 9 stemmer mod 5 erklærer den internationale domstol sig inkompetent til at dømme i striden mellem Persien og det engelsk-persiske oljeselskab.

23. U.S.A. anmoder i en note Sovjetunionen om at benytte sin indflydelse hos Kinas og Nordkoreas regeringer til at få dem til at rette sig efter Genèvekonventionens bestemmelser m.h.t. krigsfanger.

Den nye polske forfatning træder i kraft.

I Ægypten foretager general Naguib et ublodigt kup, støttet af de væbnede styrker. Han udnævner sig selv til øverstkommanderende for de væbnede styrker.

Paven udsender et budskab til Ruslands folk, hvori han opfordrer til med frygtløs styrke at modstå de gudløses angreb.

24. Efter Hilaly Pashas demission danner Ali Maher Pasha en ny ægyptisk regering, hvori han selv er udenrigs- indenrigs- og krigsminister.

Det meddeles, at indvandringen til Australien vil blive begrænset med 50 %.

Argentina foretager drastiske importnedskæringer.

De 6 Schumanlandes udenrigsministre vedtager under deres møde i Paris, at Frankrigs og Vesttysklands regeringer skal undersøge muligheden for en løsning af Saarspørgsmålet gennem europæisering.

Efter forhandlinger mellem premierminister Nehru og repræsentanter for Kashmir sluttes aftale om Kashmirs optagelse i den indiske union med en vis særstilling.

25. Schumanplanen om oprettelse af en europæisk kul- og stålunion træder i kraft efter at være ratificeret af alle de seks deltagerstater. Hermed ophæves alle restriktionerne på den vesttyske stålproduktion.

De åbne våbenstilstandsforhandlinger i Pyongyang genoptages. Det erfares, at

Nordhærens forhandlere under de lukkede forhandlinger har fastholdt deres modstand mod frivillig hjemsendelse, og at de har nægtet at akceptere F.N.s reviderede liste, der omfatter de 83.000 fanger, som er villige til udveksling. På Nordhærens liste opgøres tallet til 116.000.

General Naguibs udnævnelse til ægyptisk øverstkommanderende godkendes af Kong Farouk. Generalen erklærer, at hans mål er gennemførelse af reformer, udrensning i hæren og administrationen og genindførelse af forfatningsmæssige tilstande.

Porto Ricos nye forfatning træder i kraft, hvorved øen får fuldt indre selvstyre, men forbindelsen med U.S.A. bevares.

Den amerikanske stålstrejke afsluttes, efter at der er nået enighed om en almindelig forhøjelse af timelønnen med 16 cents.

26. Den argentinske præsidentfrue Eva Peron dør.

Kong Farouk tvinges til at abdicere, og hans etårige søn udråbes til konge af Ægypten og Sudan under navnet Ahmed Fuad II. Farouk og den nye konge forlader straks landet.

Uroligheder og demonstrationer i Belgien på grund af forlængelsen af den militære tjenestetid fra 18 til 24 måneder.

På det demokratiske konvent i Chicago nomineres guvernør Adlai Stevenson til præsidentkandidat. Han opnår ved tredje afstemning 617½ stemme mod senator Kefauvers 275½ og senator Russells 261. Senator Sparkman nomineres til vicepræsidentkandidat.

27. En række ægyptiske personligheder sættes under arrest eller opsyn.

Dr. Mossadeq danner en ny persisk regering med Bagher Kazemi som finans- og vicepremierminister og Hussein Navab som udenrigsminister.

28. U.S.A.s regering meddeler den østrigske ambassadør, at den er foruroliget over amnestilovene (se 18/7).

Væbnet sammenstød ved den græsk-bulgarske grænse.

29. Den engelske finansminister Butler meddeler, at der vil blive truffet en række foranstaltninger (bl. a. importnedskæringer) for at afhjælpe Storbritanniens betalingsvanskeligheder.

30. Den vesttyske forfatningsdomstol i Karlsruhe afviser Socialdemokratiets henvendelse om at få Bonn- og Parisaftalerne (se 26. og 27/5) erklæret for grundlovsstridige.

Premierminister Churchill udtaler i Underhuset, at Storbritanniens forsvar må opbygges uden at bringe landets betalingsevne i fare. Et mistillidsvotum afvises med 302 stemmer mod 277 (arbejderpartiet).

31. To svenske statsborgere idømmes livsvarigt tvangsarbejde for spionage til fordel for U.S.S.R.

Det vesttyske socialdemokratis nye valgprogram går ind for Tysklands genforening som det umiddelbare mål, og går mod det europæiske fællesskab i dets hidtidige udformning (Schumanplanen o. a.).

I det engelske underhus kommer det til et skarpt sammenstød mellem lederen af arbejderpartiet Attlee og Bevan, føreren for partiets venstrefløj.

Den engelske udenrigsminister Eden advarer Underhuset mod at udskyde ratificeringen af Bonn- og Parisaftalerne (26–27/5), men imødegås af arbejderpartiet.

August 1952

1. Regeringsforslaget om at godkende Paris- og Bonnaftalerne vedtages i det engelske underhus med 293 stemmer mod 253.

I Paris forhandler den franske udenrigsminister Schuman og den vesttyske statssekretær Hallstein om Saars fremtid. Forhandlingerne fortsættes 13/8 og 29/8.

Der afsluttes en ny handelstraktat mellem Øst- og Vesttyskland om udveksling af ikke-strategiske varer til en værdi af 200 mill. mark.

2. Den internationale Røde Korskonference i Toronto vedtager med 33 stemmer mod 2 (9 stemmer ikke) en resolution, der foreslår at organisationen skal undersøge anklagerne mod U.S.A. for krigsforbrydelser i Korea.

Der udnævnes et regentskabsråd i Ægypten.

3. Den persiske Majlis vedtager at give Dr. Mossadeq en fuldstændig 6-måneders bemyndigelseslov m.h.t. økonomi, bankvæsen, finanser, administration, militær og retsvæsen. Det vedtages ligeledes at konfiskere størstedelen af fhv. premierminister Qvavam es-Sultanehs ejendom.

4. Siden den sydafrikanske farvede befolknings passive modstand begyndte 26/6 er der foretaget 1.635 arrestationer.

5. I Sydkorea afholdes valg til præsidentposten og parlamentet. Syngmann Rhee genvælges som præsident.

Frankrigs forsvarsminister Pleven kræver revision af NATOs arbejdsform. Bl. a. bør Europa ikke længere forsvares med importerede våben.

7. Den persiske regering sender en note til Storbritannien, hvori den erklærer sig villig til at forhandle med det engelsk-persiske oljeselskab indenfor nationaliseringslovens rammer, men på betingelse af at blokeringen af de persiske sterlingtilgodehavender ophører. Hvis forhandlingerne slår fejl, må selskabet henvende sig til de persiske domstole.

Listen over medlemmerne af det europæiske kul- og stålfællesskabs øverste myndighed offentliggøres: Monnet (Frankrig) er formand, Coppé (Belgien) og Etzel (Vesttyskland) viceformænd.

8. Konferencen i London om Tysklands udenlandsgæld afsluttes. Den har udarbejdet en rapport, der anbefaler genoptagelse af en række rentebetalinger fra 31/3 1953.

Den ægyptiske øverstkommanderende general Naguib erklærer overfor pressen, at han er utilfreds med udrensningen i partierne, særlig i Wafdpartiet, og at et diktatur kan blive nødvendigt. Endvidere erklærer han, at Ægypten ikke vil slå af på kravet om britisk rømning af kanalzonen.

Det meddeles, at der siden 1/1 1949 er ankommet 228.000 flygtninge til Berlin fra den sovjetiske zone.

9. De socialistiske fagforeninger i Belgien iværksætter en 24-timers generalstrejke mod den udvidede tjenestetid.

Berlins evangeliske biskop Dibelius erklærer, at der i Østtyskland er indledt en ny fase med angreb mod kirken.

10. Der undertegnes en aftale mellem U.S.A. og Israel, som garanterer de amerikanske kapitalinvesteringer i Israel.

11. Kejser Haile Selassie underskriver en forfatning, hvorved Eritrea danner en føderation med Abbessinien, men får egen regering og indre selvstyre.

12. I F.N.s nedrustningskommission erklærer de tre vestmagter sig villige til at afholde en femmagtsnedrustningskonference, hvis USSR og Kina først begrænser deres væbnede styrker til 1.500.000 mand hver.

På et møde mellem repræsentanter for EDC-landene lykkes det ikke at opnå enighed om en ensartet militær tjenestetid, da Frankrig og Italien ikke kan gå videre end til 18 måneder.

Den ægyptiske regering fremlægger et lovforslag, der giver regeringen ret til at opkøbe godser over 80 ha og at udstykke dem til bønderne. Samtidig nedsættes syv komiteer med omfattende beføjelser til at udrense det offentlige liv, og beskatningsreglerne for store indkomster skærpes.

Det meddeles, at der i Kina vil blive oprettet lokale sikkerhedskomiteer med den opgave at indberette kontrarevolutionær virksomhed.

Optøjer i industrikvartererne ved Alexandria.

13. Det meddeles, at Storbritannien i 1952 som gave fra Canada vil modtage våben til en værdi af $ 150 mill.

Den belgiske regering beslutter at opretholde loven om 24 måneders militær tjenestetid, men at hjemsende de værnepligtige efter 21 måneders tjeneste.

14. Efter regeringen M. P. Koiralas afgang udnævner kong Tribhuvana af Nepal et upolitisk regeringsråd.

Den persiske regering dekreterer jordejernes andel i høstudbyttet nedsat med 20 %, dels til fordel for bønderne, dels til gennemførelse af landbrugsreformer.

Ungarns premierminister Istvan Dobi går af og efterfølges af den hidtidige vicepremierminister, kommunisten Mattyas Rakosi. Dobi overtager præsidentposten.

Den franske regering erklærer, at den vil opfylde de forpligtelser, den ifølge Lissabonaftalerne (Febr. 1952) har påtaget sig overfor NATO.

15. I F.N.s nedrustningskommission afviser Cohen (U.S.A.) de russiske beskyldninger om bakteriekrig, men erklærer, at ratifikation af Genève-protokollen ikke er tilstrækkeligt, og at U.S.A. ikke vil give afkald på noget våben til at standse aggression.

17. En kinesisk regeringsdelegation under ledelse af premier- og udenrigsminister Chou-En-lai ankommer til Moskva.

20. Formanden for det vesttyske Socialdemokrati, Dr. Kurt Schumacher dør i Bonn.

Sovjetunionens kommunistiske parti indkaldes til kongres den 5. oktober for at tage stilling til en reorganisation af partiet og til femårsplanen for 1951–55.

22. Lederen af Sydafrikas forenede parti, Strauss, tager afstand fra den farvede befolknings passive modstand.

General Naguib erklærer, at Ægypten er villigt til at modtage fremmed militær hjælp, hvis landets selvstændighed respekteres.

23. I en ny note til vestmagterne foreslår Sovjet en firemagtskonference til forberedelse af a) en tysk fredstraktat b) dannelse af en altysk regering c) afholdelse af frie altyske valg. Betingelserne for afholdelsen af frie, demokratiske valg skal undersøges af en fælles tysk kommission, mens Vestmagternes forslag om at lade denne undersøgelse ske gennem en international kommission afvises.

Den arabiske Ligas sikkerhedspagt træder i kraft efter at være blevet ratificeret af Ægypten, Syrien, Iraq, Jordan og Saudi Arabien.

24. En amerikansk senatskomite udsender en rapport, hvori det erklæres, at oljeproduktionen udenfor U.S.A. og USSR beherskes af et internationalt oljekartel bestående af syv selskaber.

25. OEEC går i en rapport ind for afhjælpning af E. P. U.-landenes dollarmangel ved liberalisering af U.S.A.s importpolitik ved trekantet handel mellem U.S.A., Europa og de underudviklede områder m. m.

Den republikanske præsidentkandidat, general Eisenhower udtaler, at U.S.A. aldrig vil anerkende Ruslands stilling i Østeuropa og Asien som permanent.

25. Fra Tyskland meldes om blodige sammenstød mellem fransk politi og indfødte, som ønsker forening af fransk og engelsk Togoland.

26. I Genève åbnes en konference om Kashmirstriden med deltagelse af repræsentanter for Indien og Pakistan og F.N.s mægler, Dr. Graham.

27. Det amerikanske republikanske partis udenrigspolitiske ekspert John Foster Dulles erklærer, at U.S.A. bør afblæse „containment"-politiken og koncentrere sig mere om problemerne i Afrika, Asien og Sydamerika.

F.N.s nedrustningskommission afviser

et russisk forslag om straks at diskutere bakteriekrigsførelsen.

Det japanske Repræsentanternes Hus opløses, og der udskrives nyvalg 1/10.

28. Den russiske viceudenrigsminister Zorin udnævnes til Maliks efterfølger som Sovjets faste delegerede ved F.N.

En regeringsdelegation fra den mongolske folkerepublik ankommer til Moskva.

U.S.A.s specielle udsending i Europa W. H. Draper jr. går i en rapport ind for lempelse af samhandelsvilkårene mellem U.S.A. og Europa.

Konferencen i Haag om Vesttysklands erstatning til Israel og de jødiske organisationer vedtager, at jøderne skal modtage vareydelser til en værdi af 3 mld. DM., deraf skal Israel have 2.5 mld.

29. F.N.s luftstyrker bombarderer atter Pyongyang.

Den russiske højkommissær i Østrig erklærer, at den østrigske regerings forsømmelser m.h.t. demokratisering af landet ikke kan tolereres længere.

I F.N.s nedrustningskommission afviser Malik (USSR) vestmagternes nedrustningsforslag. (Se 12/8).

Det sidste tog med erstatningsleverancer til USSR afsendes fra Finland. Der er ialt ydet erstatninger for $ 570 mill. (i 1952-priser).

30. Den franske premierminister Pinay erklærer, at regeringen i sin økonomiske politik vil undgå skatteforhøjelser og devaluering og sigte mod en balancering af handelsbalancen ved prisnedsættelser.

Den persiske premierminister Mossadeq modtager et fælles engelsk-amerikansk forslag til løsning af oljestriden. Det foreslås bl. a., at spørgsmålet om erstatning for nationaliseringen skal forelægges den internationale domstol. Dr. Mossadeq afviser straks forslaget.

September 1952

1. Formanden for den jugoslaviske nationalforsamling Pijade udtaler i Athen, at Jugoslavien om nødvendigt vil være villig til at afslutte en alliancetraktat.

F.N.s luftstyrker angriber mål i Nordkorea nær ved grænsen til Kina og USSR.

Dr. Velasco Iberra tiltræder embedet som Ecuadors præsident efter at have sejret ved valget 1/6.

Dr. Drees (arbejderpartiet) danner ny hollandsk regering med katolikken L. J. Beel som vicepremierminister. J. W. Beyen og J. M. Lunz bliver udenrigsministre. – Foruden arbejderpartiet og katolikkerne deltager også de kristelig-historiske og de anti-revolutionære i regeringen.

I Norge ophæves kaffe- og sukkerrationeringen.

2. De engelske fagforeninger, T. U. C.'s kongres i Margate afviser med stort flertal forslag om at nedsætte rustningsprogrammet.

3. Den belgiske justitsminister Pholien demissionerer som følge af modstanden mod hans beslutning om at løslade to af besættelsestidens samarbejdsfolk.

En rapport fra det internationale bank- og valutafonds årsmøde i Mexico City går ind for sænkning af handelsbarriererne og advarer landene mod at opmuntre inflationen ved at leve over evne.

4. Den fhv. italienske udenrigsminister grev Carlo Sforza dør.

Den engelske fagforeningskongres i Margate vedtager en erklæring, der advarer mod følgerne af betydelige lønforhøjelser, men kræver priskontrol og fødevaresubsidier opretholdt.

De vesttyske regeringspartiers parlamentsgrupper afviser Sovjetunionens forslag i noten af 23/8.

5. Ved præsidentvalget i Chile vælges fhv. præsident Carlos Ibañez.

Det ægyptiske Wafdparti tager afstand fra jordreformen og nægter at tage hensyn til regeringens udrensningskomitéer.

Vestmagterne foreslår i en note til USSR, at udenrigsministrenes stedfortrædere mødes for at godkende det af Vestmagterne i marts udarbejdede udkast til en fredstraktat med Østrig. De fire ændringer, Sovjet har foreslået under notevekslingen, godkendes.

7. Den ægyptiske regering Ali Maher træder tilbage og efterfølges af et ministerium med general Naguib som premier- og krigsminister, Soliman Hafez som indenrigs- og vicepremierminister og Ahmed Farrag Tayeh som udenrigsminister. – En lang række personer bl. a. Wafdpartiets generalsekretær Seraq ed-Din arresteres.

8. F.N.s sikkerhedsråd afviser med 5 stemmer mod 2 – 4 stemmer ikke – et sovjetisk forslag om en-bloc-optagelse af 14 lande i F.N.

9. 13 asiatiske og arabiske lande anmoder F.N.s generalsekretær om at få det fransk-marokkanske spørgsmål diskuteret på F.N.s generalforsamling.

Tilrådet af 14 tunesiske rådgivere afviser Beyen af Tunis de franske reformplaner som utilstrækkelige.

Den ægyptiske regering vedtager loven om tvangskøb og udstykning af 300.000 ha. godsjord til 1945/46-priser. Der vedtages også en lov om indregistrering og finansiel kontrol med de politiske partier.

10. Kul- og stålunionens ministerråd henstiller til den parlamentariske forsamling inden 6 måneder at fremlægge et udkast til en forfatning for en europæisk politisk føderation.

Den nye regering i Vietnam under Nguyen Van-Tam forelægger sit program, der bl. a. omfatter jordreform og effektivisering af administrationen.

12. Det neo-nazistiske parti SRP i Vesttyskland opløser sig selv.

12 asiatiske og arabiske lande anmoder F.N.s generalsekretær om at få den sydafrikanske regerings racepolitik behandlet.

13. Kul- og stålunionens forsamling vedtager med 51 stemmer mod 4 ministerrådets forslag (se 10/9) og nedsætter 15/9 en undersøgelseskomite.

Det meddeles, at præsidentvalget i Mexico 6/7 blev en sejr for regeringspartiet, det revolutionære parti, hvis kandidat A. R. Cortinez blev valgt med 3/4s majoritet.

14. Saeb Salam danner ny regering i Libanon.

15. Europarådets rådgivende forsamling træder sammen i Strasbourg. Mødet åbnes med en tale af den britiske udenrigsminister Eden.

Den sydafrikanske premierminister Malan erklærer, at regeringen vil stå fast i forfatningsstriden, og at den sigter mod en republikansk statsform.

16. Det franske kommunistparti udstøder André Marty af partiets sekretariat og Charles Tillon af politbureauet.

Det ægyptiske Wafdpartis generalsekretær Searq ed-Din træder tilbage, og partiet vedtager at akceptere lovgivningen om reorganisation af de politiske partier (se 9/9).

Den arabiske Liga bifalder den tunesiske opposition mod Frankrigs politik og protesterer mod den israelsk-vesttyske erstatningsoverenskomst.

Den persiske Majlis godkender regeringens svar på det engelsk-amerikanske forslag af 30/8 (se 24/9).

Det meddeles, at den kinesiske regering har tilbudt de russiske tropper at forblive i Port Arthur, indtil der er sluttet fred med Japan.

17. Den engelske udenrigsminister Eden ankommer til Belgrad.

I Syrien oprettes et nyt parti, den arabiske befrielsesbevægelse, under ledelse af generalstabschefen Chichekli.

18. I Sikkerhedsrådet nedlægger Malik (USSR) veto mod Japans optagelse i F.N.

Danmarks udenrigsminister Ole Bjørn

Kraft vælges til formand for NATOs råd efter Lester Pearson (Canada).

Libanons præsident træder tilbage, og general Chehab danner en foreløbig regering.

19. Formanden for den vesttyske forbundsdag modtager en delegation fra det østtyske folkekammer, der overrækker tidligere fremsatte forslag om Tysklands genforening.

20. Det meddeles, at Indien fra russiske og kinesiske fagforeninger har modtaget ca. 52.000 pund sterling, 15.000 t hvede og ris m. m. som hjælp til de nødstedte områder.

21. Der afholdes valg til det svenske andetkammer; resultatet bliver:

Högern	31 (1948:23)
Folkpartiet	59 (57)
Bondeförbundet	25 (30)
Socialdemokrater	110 (112)
Kommunister	5 (8)

Der erklæres udgangsforbud i visse egne af Nordkenya p. gr. af forventede uroligheder.

23. I svaret på Sovjets note af 23/8 fastholder Vestmagterne, at en altysk regering må dannes på grundlag af frie valg, muliggjort ved en international kommissions undersøgelse, og at den skal deltage i afsluttelsen af den tyske fredstraktat.

NATOs store flådemanøvre i Vesterhavet og Østersøen („Main Brace") afsluttes.

Libanons parlament vælger socialisten Kameel Shamun til præsident og general Chehabs regering træder tilbage.

Den amerikanske fagforeningsorganisation A. F. L. vedtager at støtte den demokratiske præsidentkandidat guvernør Stevenson.

24. Den persiske regering afleverer sit svar på det engelsk-amerikanske forslag af 30/8, der afvises som uantageligt. Persien erklærer sig villigt til at lade den internationale domstol afgøre erstatningsspørgsmålet, men kun mod anerkendelse af en række betingelser herfor.

Det tyske socialdemokratis konference i Hannover åbnes og kritiserer Vestmagternes sidste note til Sovjet.

Den franske udenrigsminister Schuman erklærer, at det næste skridt mod europæisk enhed må blive skabelsen af en politisk myndighed.

Den rumænske nationalforsamling vedtager en ny forfatning og en ny valglov.

Den britiske udenrigsminister Eden mødes med repræsentanter for den østrigske regering.

25. I Honolulu afsluttes det første møde i Australiens, New Zealands og U.S.A.s Stillehavssikkerhedspagt („Anzus").

Det meddeles, at en lang række ægyptiske officerer, diplomater og ministerialembedsmænd er blevet afskediget.

Europarådets rådgivende forsamling vedtager at udvikle medlemsstaternes oversøiske besiddelser gennem en fælleseuropæisk bank. Der foreslås et gensidigt præferencesystem mellem Sterlingområdet og Vesteuropa.

26. Den femte internationale liberale kongres åbnes i Strasbourg med deltagelse fra 11 lande.

Det russiske blad Pravda retter et voldsomt angreb mod U.S.A.s ambassadør i Moskva, George Kennan.

27. Efter forhandlinger i New York afsluttes en overenskomst om afviklingen af Japans førkrigsgæld.

I Hannover vælges Erich Ollenhauer til dr. Schumachers efterfølger som formand for det vesttyske socialdemokrati.

Der dannes et nyt socialistisk parti i Indien; det råder over 22 mandater i Folkets Hus.

Europarådets rådgivende forsamling vedtager (med 67 stemmer mod 2) at opfordre NATO til at fastlægge sine planer med henblik på et forsvar af alle medlemslandene og undgå en „anden zone", der er bestemt for rømning. Forsamlingen vedtager også oprettelsen af en fælleseuropæisk domstol til at

erstatte bl. a. E.D.C.s og kul- og stålunionens domstole.

I svaret på vestmagternes note af 5/9 fremhæver Sovjetunionen, at der ikke kan sluttes fred med Østrig, før bestemmelserne i den italienske fredstraktat (især m.h.t. Triest) er gennemført, og før den østrigske regering har fuldført demilitariseringen og afnazificeringen.

28. På konferencen i Hannover afviser det vesttyske socialdemokrati aftalerne med Vestmagterne og forbeholder sig ret til at kræve dem revideret. Partiet går ind for effektiv kollektiv sikkerhed, hvori Tyskland kan deltage på lige fod og uden at bringe sin genforening i fare. Indenrigspolitisk kræves nationalisering af kul- og stålindustrierne, fuld beskæftigelse, skattereformer m.m. Samarbejde med kommunisterne afvises.

F.N.s våbenstilstandsdelegation i Korea fremlægger tre forslag om hjemsendelse af krigsfangerne. Alle tre forslag er baseret på frivillighed, men undersøgelsen skal foretages af en neutral nation.

29. Det britiske arbejderpartis kongres åbnes i Morecambe. Venstregruppens forslag, at alle afnationaliserede industrier skal nationaliseres uden erstatning, når partiet atter kommer til magten afvises med $^3/_5$s flertal.

Den ægyptiske regering nedsætter et højeste økonomisk råd til at planlægge industrialiseringen og en forsyningskomite.

NATO-styrkernes øverstkommanderende, general Ridgway udtaler, at de styrker, der står under hans kommando, stadig er utilstrækkelige til at løse deres opgave.

30. Det meddeles fra officiel engelsk side, at russiske tropper gør tjeneste i Korea som rådgivere og teknikere.

I en erklæring fra det tyske socialdemokrati hedder det, at partiet ikke er modstander af et tysk bidrag til de frie nationers forsvar, men at Tyskland må forenes, før det genopruster.

Europarådets rådgivende forsamling vedtager i overensstemmelse med Edenplanen (se 23/5 1952) at oprette en forbindelse mellem rådet og kul- og stålunionen og dens planer om en forbundsforfatning.

På det britiske arbejderpartis kongres opnår Bevans gruppe 6 af de 7 hovedbestyrelsespladser, som skal besættes af kongressen. (Hovedbestyrelsen har ialt 27 medlemmer).

DANMARK

Juli 1952

2. Det meddeles, at regeringen har henledt den rumænske og den bulgarske regerings opmærksomhed på, at den af principielle grunde ikke kan anerkende et søterritorium på 12 sømil, som kræves af disse to stater i Sortehavet.

Med tilslutning af et flertal i rigsdagens vareforsyningsudvalg ophæver handelsministeriet avancestoppet. De socialdemokratiske repræsentanter går imod ophævelsen, og på foranledning af det radikale venstre får prisdirektoratet pålæg om fortsat at følge avanceudviklingen for ost og æg.

Forsvarsminister Harald Petersen gør i radioen rede for de fremskridt, der er sket i opbygningen af forsvaret. Af de 300 mill. kr., der i efteråret 1950 blev stillet til rådighed til militære beredskabsformål, er bl. a. afholdt udgifter til omskoling af hjemsendt mandskab, i fjor 22.000 og i år 21.000

værnepligtige. Den største del anvendes dog til bygge- og anlægsarbejder, som i det væsentlige vil være fuldført i foråret 1953. Herudover skal der udføres en række anlæg af særlig betydning for NATO som helhed (flyvepladser, telefonanlæg) til et beløb af ca. 240 mill. kr., hvoraf Danmark betaler halvdelen, medens resten udredes af andre NATO-lande, især U.S.A. og Canada, der betaler deres andel i dollars. Til kaserner ved flyvepladserne vil yderligere medgå ca. 75 mill. kr., som Danmark selv skal betale. Alle disse beløb ligger inden for rammen af de 2650 mill. kr. til forsvaret i tiden 1. juli 1951 – 1. juli 1954. – Ministeren oplyser, at hjemmeværnet nu tæller ca. 42.000 mand.

3. I anledning af, at Burmeister & Wain om kort tid afleverer tankskibet „Aspheron" til Sovjetunionen, erklærer amerikanske embedsmænd ifl. et telegram fra Washington, at U.S.A., hvis afleveringen finder sted, måske kan blive tvunget til at standse al økonomisk og militær hjælp til Danmark, idet den i fjor vedtagne Battlelov forbyder hjælp til lande, der forsyner Sovjetunionen eller dens vasalstater med strategisk vigtige varer, derunder tankskibe. Ifølge forlydende skal Danmark have besvaret amerikanske forestillinger med en henvisning til, at forpligtelsen til at levere tankbåden blev indgået i 1948, altså længe før Battle-lovens vedtagelse.

Den nye chef for Atlantpagtstyrkerne i Europa, general Matthew B. Ridgway, ankommer til København. Efter et møde, hvori deltager bl. a. udenrigs-, forsvars- og finansministeren, chefen for Atlantpagtens nordregion admiral Brind og forsvarsstyrelsen, afholdes en pressekonference, hvorunder Ridgway bl. a. udtaler, at beskyttelsen af den nordlige flanke er af vital betydning for hele NATO, og at den fælles manøvre, der er planlagt til september, skal prøve vor evne til at handle en for alle og alle for en i forsvaret af Danmark og Norge.

En opgørelse viser, at der i rigsdagssamlingen 1951–52 er blevet fremsat 163 lovforslag, deraf 26 ved privat initiativ, og at 131 lovforslag blev endelig vedtaget, deraf 2, som var fremsat privat. Endvidere vedtoges 6 forslag til beslutning, og der behandledes 13 forespørgsler til ministre.

4. Det meddeles, at ligningsdirektoratet omtrent er færdig med afgørelsen af skattesager i anledning af pengeombytningen den 23. juli 1945. Det drejer sig ialt om ca. 120.000 sager vedrørende formuedifferencer på under 10.000 kr. og ca. 60.000 sager vedrørende differencer på over 10.000 kr. Bøder og efterbetaling af statsskat og skat til den kommunale udligningsfond andrager over 600 mill. kr., hvortil kommer 100–200 mill. kr. til kommunerne.

7. Formændene for de udvalgsberettigede partier slutter sig til regeringens standpunkt, at der ikke kan gribes ind over for afleveringen af tankbåden „Aspheron" til Sovjetunionen, og der gives den amerikanske regering meddelelse herom.

En handelsaftale med Spanien for perioden 1. juli 1952 – 30. juni 1953 åbner mulighed for en dansk eksport på omkring 60 mill. kr. og en import fra Spanien af kontingenterede varer på ca. 33 mill. kr. Desuden anslås den danske frilisteimport til 40 mill. kr. Af eksporten falder 31 mill. kr. på saltfisk og klipfisk fra Færøerne.

Udenrigsministeriet meddeler, at to færøske trawlere, som i henhold til den dansk-polske handelsaftale skulle leveres til Polen, har vist sig at være ombyggede marinefartøjer (tidligere engelske korvetter). Da leveringen ville være i strid med de internationale forpligtelser, Danmark har påtaget sig, er spørgsmålet om udførslen af trawlerne stillet i bero, indtil resultatet af en nærmere undersøgelse, som blev indledt i midten af juni, foreligger.

8. Efter at være overtaget af russerne, afsejler tankskibet „Aspheron" fra København.

Undersøgelsesudvalget vedrørende civilforsvarsstyrelsens økonomiske administration foreslår i en udtalelse til indenrigs- og boligministeriet, at stillingen som handelskyndig ved civilforsvarsstyrelsen nedlægges, og at handelschefen ved DSB skal forestå civilforsvarsstyrelsens indkøb af materiel af enhver art samt medvirke ved løsningen af civilforsvarsstyrelsens øvrige merkantile opgaver.

Statsbanernes regnskab for finansåret 1951–52 viser en indtægtsstigning på 50.4 mill. kr. til 426.1 mill. kr., men driftsudgifterne er vokset med 59.1 mill. kr. til 452.3 mill. kr. og driftsunderskudet fra 17.6 til 26.2 mill. kr. Inklusive afskrivninger og forrentning udgjorde statens tilskud til driften 61 mill. kr. mod 46.3 mill. kr. i 1950–51.

Justitsministeriet meddeler, at Danmark, Finland, Norge og Sverige har besluttet fra 12. juli at fritage statsborgere i de fire lande for pligten til at være i besiddelse af pas ved rejser mellem landene samt under ophold i indtil 3 måneder i et andet af disse lande end hjemlandet.

9. Handelsministeriet forhøjer det beløb, der inden for et kalenderår kan anvendes til køb af turistvaluta til rejser i Finland og Sverige, til 2000 kr. pro persona, for børn under 12 år 1000 kr. Passet bortfalder som legitimation ved tildeling af nordisk rejsevaluta.

Justitsministeriet meddeler, at besættelsestidens gestapochef i Danmark, Karl Heinz Hoffmann, der i 1950 idømtes 20 års fængsel, er blevet benådet og løsladt.

12. Kongeparret går i land i Godthåb.

13. Fhv. minister H. C. Hansen udtaler, at regeringen gør klogt i at erindre sig den advarsel, han i maj på socialdemokratiets vegne gav finansministeren mod at gå videre ad den skærpede pengepolitiks og dermed arbejdsløshedens vej.

15. Finansudvalgets flertal giver tilslutning til, at Danmark modtager et tilbud om at låne tre engelske torpedojagere, foreløbig i 4 år, mod at istandsætte og vedligeholde fartøjerne. Istandsættelsen vil koste 14 mill. kr.

16. Et telegram fra Washington meddeler, at chefen for den amerikanske hjælp til udlandet, Averell Harriman, har indstillet til præsident Truman, at den økonomiske og militære hjælp til Danmark fortsættes til trods for, at de danske myndigheder lod tankskibet „Aspheron" udlevere til Sovjetunionen. Indstillingen foretoges efter en samtale med den amerikanske ambassadør i Danmark mrs. Eugenie Anderson, der gjorde sig til talsmand for fortsat hjælp, idet hun gav udtryk for tillid til, at Danmark ikke vil levere det andet tankskib, der er under bygning for russerne hos Burmeister & Wain.

17. Landbrugets hovedorganisationer meddeler, at man har besluttet at anlægge sag mod handelsministeriet i anledning af kravet om, at landbrugets eksportorganer skal anmelde deres vedtægter til priskontrolrådet.

23. I en artikel i „Pravda" af Y. Viktorov hedder det, at den danske regering ved at stille baser til rådighed for bevæbnede amerikanske styrker vil krænke den forpligtelse, den påtog sig, da den i sin tid erklærede, at den ikke ville deltage i aktioner rettet mod Sovjetunionen. Artiklen nævner også, at den danske regering i 1946, da de russiske tropper blev trukket tilbage fra Bornholm, lovede, at den ville styre Bornholm uden deltagelse af udenlandske tropper, og hævder, at dette løfte vil blive brudt ved de kommende NATO-manøvrer i Østersøen. Artiklen slutter: Muligvis kan det russiske folk ikke lade være med at tage hensyn til disse uvenlige handlinger, som den danske regering begår over for Sovjetunionen.

Rigsdagens vareforsyningsudvalg giver eenstemmigt tilslutning til, at præmieringen af dollareksporten sættes i kraft hurtigst muligt i den form, den

har fået under forhandlingerne med erhvervene.

27. Fhv. handelsminister J. O. Krag udtaler, at kreditstramningspolitiken har bragt en kraftig produktionsnedgang, og at arbejdsløsheden ligger 25 % højere end på samme tid i fjor og 50 % højere end i sommeren 1950 til trods for, at den nuværende regering råder over flere millioner til forsvarsarbejder end nogen tidligere regering.

29. Lagtinget fejrer sit 100 års jubilæum med deltagelse af repræsentanter for de nordiske landes parlamenter og statsminister Erik Eriksen, der i sin tale nævner en plan om at oprette et færøsk realkreditinstitut.

31. Detailpristallet stiger 5 points, hvilket medfører, at såvel arbejdere som tjenestemænd i stat og kommune får endnu en portion dyrtidstillæg, ialt ca. 110 mill. kr. årlig.

August 1952

2. På det radikale venstres rigsdagsgruppes vegne protesterer fhv. minister Jørgen Jørgensen (Lejre) mod, at medlemmer af regeringen, uden at sagen har været forelagt rigsdagen, over for repræsentanter for en fremmed magt har givet til kende, at man tænker på at revidere Danmarks standpunkt til spørgsmålet om stationering af fremmede tropper i Danmark i fredstid. Noget sådant ville stride mod forudsætningen for Danmarks tilslutning til Atlantpagten, jfr. udtalelser i 1949 af daværende udenrigsminister Gustav Rasmussen om, at der ikke vil blive tale om i fredstid at overlade fremmede magter militærbaser i Danmark. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft erklærer, at der ikke er truffet nogen afgørelse, og at en beslutning ikke vil blive taget, uden at sagen først har været drøftet i det udenrigspolitiske nævn, samt at der overhovedet ikke har været tale om at overlade nogen del af territoriet som baser for fremmede magter.

5. Finansminister Thorkil Kristensen udtaler, at det kan blive betimeligt, at vi henvender os til en af vore allierede og anmoder om allerede i fredstid at få stationeret flyvetropper på dansk område, men der er ikke tale om baser, d. v. s. aflevering af et landområde til en fremmed nation.

6. Præmieringen af dollareksporten træder i kraft.

7. På tilbagerejsen fra Grønland besøger kongen Thorshavn.

   Mellem ægeksport-udvalget og repræsentanter for det engelske levnedsmiddelministerium opnås enighed om at forlænge den gældende ægkontrakt for et år.

8. Landstingsmand J. P. Stensballe (v.) fremsætter i forfatningskommissionen forslag om, at tokammersystemet bevares, og at landstinget vælges af valgmænd, som igen vælges på grundlag af de afgivne stemmer ved amts- og byrådsvalgene.

17. Ved en udenrigspolitisk diskussion med fhv. indenrigsminister Bertel Dahlgaard og folketingets formand Gustav Pedersen udtaler udenrigsminister Ole Bjørn Kraft, at affæren med tankbåden til Rusland viser, at Danmark ikke er afhængig af U.S.A., men en ligeberettiget partner inden for Atlantpagten.

   Ved det konservative folkepartis nordjyske stævne i Mariager udtaler indenrigsminister Aksel Møller, at et valg vil være meningsløst, da en eventuel ny regering vil få de samme problemer som den nuværende og de samme politiske vilkår for deres løsning. Han erklærer, at det konservative folkeparti gerne ser tronfølgeloven ændret, så også kvinder kan arve tro-

nen, men dog således, at en prins får fortrinsret, selv om han er yngre. Socialminister Poul Sørensen udtaler, at det er en fejl ved arbejdsløshedsforsikringen, at de bedst lønnede p. gr. af ringere arbejdsløshed slipper med et lille kontingent til arbejdsløshedskassen, medens arbejdsmændene af den mindre løn må betale 3–4 gange så meget.

Fhv. finansminister H. C. Hansen angriber regeringen, der har sveget alle sine valgløfter, og det radikale venstre for dets agitation mod forsvarspolitiken.

19. Ved de dansk-engelske forhandlinger om smøreksporten til England i tiden 1. oktober 1952 – 30. september 1953 opnås enighed om en prisforhøjelse på 7½ %, fra 5.98 til 6.42 kr. pr. kg.

Chefen for Atlantpagtens nordregion, admiral Sir Patrick Brind, udsender et kommunique om NATO-forsvarsøvelserne i Nordeuropa, operation Main Brace, der vil finde sted i dagene 13.–25. september med deltagelse af land-, sø- og luftstyrker fra 8 lande, deriblandt Danmark. De allierede sø- og luftstyrker, der skal operere i Norge og Danmark, vil stå under ledelse af henholdsvis norske og danske officerer. På et spørgsmål om, i hvilket omfang øvelserne vil berøre Bornholm, udtaler forsvarsminister Harald Petersen, at kun rent danske luft- og hærstyrker vil deltage i øvelserne i Østersøen, hvorimod der i flådestyrkerne også vil indgå nogle få engelske og norske enheder, som dog ikke vil anløbe Bornholm.

20. Venstres rigsdagsgruppe giver eenstemmigt statsministeren bemyndigelse til at fortsætte undersøgelsen af mulighederne for en grundlovsrevision på grundlag af et etkammersystem.

Premierminister Churchill dementerer et forlydende om, at han skulle være indstillet på at få en del af NATO-manøvren i Østersøen aflyst for ikke at udfordre russerne.

21. Forslaget til den færøske finanslov for 1953–54 balancerer med 9.3 mill. kr., en stigning på ca. 100.000 kr. i sammenligning med indeværende års budget.

22. I forfatningskommissionens underudvalg, der beskæftiger sig med spørgsmålet om rigsdagens kontrol med administrationen, opnås enighed om, at der efter svensk mønster skal oprettes et embede som ombudsmand.

24. Indenrigsminister Aksel Møller udtaler ved et konservativt møde i Gaunø slotspark, at man under forhandlingerne om en skattereform sandsynligvis kommer ind på at ændre loven således, at et livsminimum fritages for skat.

26. Statsminister Erik Eriksen udtaler på et møde i Ringsted, at hvis der ikke kan skabes et førstekammer med større politisk magt og indflydelse end det nuværende, hvad han ikke tror, er der ikke grundlag for at bevare et landsting. Der er mange og fuldgyldige grunde til en forfatningsændring, bl. a. er den nødvendig for at skaffe Grønland repræsentation i rigsdagen som en ligeberettiget del af riget.

27. Mellem eksport-svineslagteriernes salgsforening og det engelske levnedsmiddelministerium afsluttes en 2-årig overenskomst om baconeksporten til England. Ligesom hidtil får England ret og pligt til at aftage 90 % af Danmarks eksportoverskud, men for det første år nedsættes prisen til 4.81 kr. pr. kg., hvilket er ca. 8 % under den nugældende gennemsnitspris. Om prisen for det andet år bestemmes, at den højst kan stige eller falde med 10 %.

Justitsminister Helga Pedersen afslår forsvarernes andragende om, at der nedsættes en kommissionsdomstol til at undersøge sigtelserne mod en række firmaer for at have overtrådt varedirektoratets vilkår for tilladelse til at gennemføre varebytteforretninger. Ifølge ministeren omfatter de sager, hvori der foregår politiundersøgelse, et samlet beløb på 70 mill. kr. Ministeren er dog indforstået med, at rigsadvokaten tager en samlet drøftelse med anklagere og

forsvarere af forhold, der kan blive af betydning i de enkelte sager, og forsvarernes ønske om, at embedsmænd kan afhøres under vidneansvar, vil blive imødekommet.

Rigsdagens vareforsyningsudvalg med undtagelse af de socialdemokratiske repræsentanter tiltræder et forslag fra handelsminister Rytter om liberalisering af importen af værkstedsværktøj, sanitetsvarer m. v., hvorved liberaliseringsprocenten stiger til 70 %, nemlig 75 % for næringsmidler, 94 % for råvarer og 51 % for bearbejdede varer.

28. Finansministeriet meddeler, at staten gennem nationalbanken vil påbegynde emissionen af et nyt statslån, der skal forrentes med 5½ % og amortiseres over 10 år ved årlige udtrækninger til pari kurs. Salget af 5 % statsobligationer 1977 og 4 % statsobligationer 1987 fortsættes, men emissionen af statens 5 % boliglån 1951–56 indstilles.

29. I forfatningskommissionens underudvalg om frihedsrettighederne går socialdemokraterne imod venstres og konservatives forslag om, at adgang til arbejde og tjenestemandsstilling skal være uafhængig af medlemsskab i organisationer, og de radikales forslag om, at politiske partier ikke må oppebære økonomisk tilskud fra faglige eller erhvervsmæssige foreninger.

30. Finansminister Thorkil Kristensen udtaler til „Vejle Amts Folkeblad" om skattereformen, at der endnu ikke er taget endelig stilling til tanken om et skattefrit livsminimum. Ministeren oplyser, at det kommende revisionsforslag ikke vil indeholde nogen ændring i den bestående regel om ret til at fradrage betalt skat i indkomsten.

September 1952

1. Fvh. statsminister Hedtoft udtaler, at forfatningssagen ikke kan bruges til politisk afpresning. Socialdemokratiet hverken vil eller kan godkende regeringens økonomiske politik, der har øget arbejdsløsheden og nedsat produktionen, og forsøg på at koble den sammen med forfatningssagen vil torpedere den nye grundlov.

Finansminister Thorkil Kristensen udtaler, at finanslovforslaget for 1953–54 vil vise ny stigning, dels p. gr. af løn- og prisstigningen, dels p. gr. af det voksende forsvarsbudget. Der vil ikke blive tale om nogen forhøjelse af de direkte skatter, men der må skaffes dækning på anden måde.

2. Boligministeren, der for 1952–53 er bemyndiget til at yde statslån til forretningsmæssigt og socialt boligbyggeri på henholdsvis 75 og 55 mill. kr., får finansudvalgets tilslutning til, at der stilles yderligere 55 mill. kr. til rådighed, hvoraf de 20 mill. kr. dog allerede er beslaglagt til parcel- og rækkehusbyggeri. De resterende 35 mill. kr. fordeles med 20 mill. kr. til socialt og 15 mill. kr. til forretningsmæssigt byggeri. De foreliggende ansøgninger om statsstøtte vil ikke alle kunne imødekommes ved hjælp af den nye bevilling.

3. I Den internationale Valutafonds årsberetning siges, at den danske penge- og finanspolitik har bidraget væsentligt til fjernelsen af inflationspresset og til forbedringen af betalingsbalancen, og at der dermed er skabt grundlag for de hidtil gennemførte lempelser af restriktionerne. Valutasituationen er dog stadig vanskelig og valutareserverne meget små, og fonden har derfor affundet sig med, at Danmark indtil videre opretholder sine nuværende valutarestriktioner.

4. Finansminister Thorkil Kristensen oplyser, at regeringen har besluttet at frigive civile offentlige anlægsarbejder til et beløb af ca. 130 mill. kr.

Det meddeles, at Danmarks, Islands,

Norges og Sveriges udenrigsministre på et møde i Reykjavik har drøftet en række af de spørgsmål, der vil komme til behandling på den forestående F.N.-generalforsamling, og at man enedes om at virke for Danmarks kandidatur til den efter Holland ledige plads i sikkerhedsrådet.

5. I den internationale banks årsberetning hedder det, at den danske genopbygning er fortsat, men at Danmarks dollarstilling stadig er vanskelig, delvis p. gr. af U.S.A.s restriktioner mod import af mejeriprodukter. Danmarks store dollargæld stiller betydelige betalingskrav i disse år.

7. Fhv. minister Jørgen Jørgensen (Lejre) opfordrer regeringen til at søge tidspunktet for 18 måneders tjenestetidens ikrafttræden udskudt.

8. Den kommunistiske rigsdagsgruppe anmoder folketingets formand om, at folketinget omgående bliver indkaldt for at tage stilling til et forslag til beslutning, der udtaler, at såvel de planlagte NATO-manøvrer i danske farvande og Østersøen som den planlagte stationering af fremmede magters militære styrker i baser på dansk område ikke tjener det danske folks interesse i fred og sikkerhed og er uforeneligt med Danmarks nationale selvstændighed.

10. Det udenrigspolitiske nævns flertal giver tilslutning til, at de tekniske sider af spørgsmålet om stationering af allierede flyvestyrker i Danmark i fredstid underkastes en nærmere undersøgelse. I mødet giver udenrigsministeren endvidere forskellige meddelelser om den planlagte NATO-øvelse i danske farvande og gør rede for de overvejelser, der har fundet sted i anledning af den amerikanske henvendelse om leverancen af et tankskib til Sovjetunionen, og for de forhandlinger, der i denne forbindelse har været ført med den amerikanske regering.

11. Der nedsættes en komité med statsminister Erik Eriksen som formand til at forestå en landsindsamling til Kong Frederik IX's og Dronning Ingrids fond af 1952 til bekæmpelse af tuberkulosen i Grønland.

Det meddeles, at den danske regering har afgivet diplomatisk protest over for Argentina, der omgår betalingsaftalen af 1948 ved at kræve hård valuta ved salg af foderstoffer, skønt Danmark har et tilgodehavende på Argentina på over 35 mill. kr.

Det meddeles, at regeringen har besluttet at frigive beskæftigelsesarbejder til et beløb af 60 mill. kr. og at foretage visse lempelser i de gældende regler om materialebevilling til byggeriet.

12. I forfatningskommissionens underudvalg, der beskæftiger sig med spørgsmålet om en ændring af tronfølgeloven, er regeringspartierne stemt for en ordning, hvorefter en prins' ret til tronen går forud for en ældre søsters, medens radikale og socialdemokrater ønsker, at kongens ældste barn altid skal arve tronen.

13. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft udtaler på et møde i Løgumkloster, at den strategiske opfattelse inden for NATO har ændret sig til gunst for Danmark, idet man nu lægger afgørende vægt på, at den nordlige og den sydlige flanke bliver gjort til sikre bastioner. M. h. t. spørgsmålet om stationering i fredstid af allierede flyvere i Danmark føres der i øjeblikket forhandlinger på et teknisk plan, men det bliver rigsdagen, der får den endelige afgørelse. Udenrigsministeren dementerer en kommunistisk påstand om, at det udenrigspolitiske nævn har behandlet en amerikansk henvendelse om direktiver til de danske skibsværfter om ikke at modtage ordrer fra Sovjetunionen.

Dansk-polske forhandlinger resulterer i, at Polen genoptager sine kulleverancer til priser, der ligger ca. 20 % under de oprindelig aftalte. Til gengæld forpligter Danmark sig til at hjemføre ¼ mill. tons kul inden 1. december og til inden 1. marts 1953 yderligere at aftage restkvantumet på den gamle

kontrakt, 300.000 tons. Samtidig opnås enighed om, at Polen inden udgangen af aftaleperioden skal have nedbragt sin gæld til Danmark til højst 25 mill. kr.

På grænseforeningens årsmøde udtaler forbundsdagsmedlem, fhv. borgmester Herman Clausen, Slesvig, at den danske bevægelse i Sydslesvig viser udpræget stabilitet, og at der ikke er grund til pessimisme.

15. En dansk-græsk handelsaftale for perioden 25. august 1952 – 24. august 1953 fastsætter kontingenter på 1.7 mill. kr. for græske varer, der er underkastet importkontrol i Danmark. For den danske eksport er der ikke fastsat særlige kontingenter, men eksporten ventes ligesom i de foregående år at ville overstige importen.

17. I forfatningskommissionens underudvalg 2, der ledes af udenrigsministeren, er opnået enighed om, at den nye grundlov skal indeholde bl. a. flg. bestemmelser: rigsdagssamlingen skal være permanent fra oktober til oktober; under ferie kan rigsdagen indkaldes på begæring af statsministeren eller $^2/_5$ af medlemmerne; finanslovforslaget skal først forelægges den 5. januar; rigsretten skal bestå af højesteret med dennes præsident som formand og 12 rigsdagsmedlemmer.

På venstres landsmøde i Århus vedtages eenstemmigt en udtalelse, hvori landsmødet bl. a. tiltræder det grundlag, hvorpå forfatningsforhandlingerne under regeringens ledelse er ført.

18. Udenrigsminister Ole Bjørn Kraft overtager formandsskabet i Atlantpagtrådet efter den canadiske udenrigsminister Lester Pearson.

Ungdomskommissionen offentliggør en betænkning om ungdommen og fritiden.

20. I en meddelelse fra prins Knuds juridiske rådgivere hedder det, at forlydender i pressen om, at prinsen skulle have gjort gældende, at han havde krav på erstatning, såfremt arvefølgeloven af 1853 kan ændres, savner ethvert grundlag.

23. Lederen af F.N.s hjælp til underudviklede lande, David Owen, forhandler med det danske regeringsudvalg for teknisk bistand under F.N., finansministeren og udenrigsministeren om de fremtidige linier for Danmarks deltagelse i hjælpeprogrammet.

Landbrugsminister Jens Sønderup vender sig mod ønsket om, at en større del af midlerne i smørpuljen udbetales til landmændene.

24. Forfatningskommissionens underudvalg om ministeransvarlighed m. m. opgiver tanken om indførelse af statssekretærer eller viceministre til aflastning af særligt bebyrdede fagministre.

25. Folketingets finansudvalg behandler et forslag fra handelsminister Rytter om, at staten skal sælge sine sidste aktier – 5 mill. kr. – i Landmandsbanken til kurs 130, men træffer ikke afgørelse.

26. Justitsminister Helga Pedersen oplyser, at hun i den kommende rigsdagssamling vil fremsætte forslag om ophævelse af hastighedsgrænsen for motorkøretøjer og om ændringer i hovedvejsreglerne.

27. General Ridgway og admiral Mc Cormick erklærer, at „Main Brace"-øvelsen afslørede visse svagheder i Nordeuropas forsvar, men ingen af dem er umulige at løse.

30. På et ministermøde besluttes det at ophæve kafferationeringen med virkning fra 1. oktober.

Chefen for organisationen for fælles sikkerhed i Danmark, Charles Marshall, udtaler, at Danmark opfylder sine militære forpligtelser til punkt og prikke, og at han nu i modsætning til for et år siden ser meget optimistisk på Danmarks økonomiske udsigter.